

JAKAB-KÖVES GYOPÁRKA
Roncok közt

Amikor a kicsi már harmadszor akart kimászni az ágyból, rárivallt és többször a fejére ütött. A gyerek bömbölt egy darabig, arcát beletemette a párnába, ő pedig még ezután is remegett. A kicsi hüppögése abbamaradt, *nem szeretlek*, nyafogta, mielőtt elaludt volna.

Akkor, tegnap este a reggeli felkelésre gondolt, maga előtt látta az anyagot, amit át kellene még aznap éjszaka nézni a számítógépen. Az járt a fejében, hogy ezt a lefekvés előtti huzavonát kizárólag az ő gyöttrésére rendezi a gyerek. Előre fájdalmat okozott a hajnali kelés. *Nem fogom tudni kialudni magam*, kántálta magában, amíg várakozott a gyerekekre. *Nem fogom tudni kialudni magam. Arra sem lesz elég az éjszaka, hogy megmelegedjek a paplan alatt.* Legszívesebben vagdalkozott volna dühében.

Akkor is dühös volt, amikor kiment a gyerekszobából. Nem simogatta meg a kicsit. Nem hajolt le hozzá, hogy szája óvatosan hozzáérjen a puha, gyűrűs hajhoz. Nem nézett az alvó gyerekekre, mielőtt kiment az ajtón, és becsukta maga mögött.

A nagyobbik gyerek szobájában még égett a villany. *Talán ha nem kamaszodna, vele könnyebb lenne*, ezt szokta mondani másoknak. De ilyenkor, mint azon a tegnapi estén, amikor a fáradtság kikezdte az idegeit, biztos volt benne, hogy az ellene összeesküdt világgal szövetségtek a gyerekei. Minden arra szolgál, hogy őt kínozza.

A fiú békésen olvasott az ágyban, körülötte mindennél elhasznált, összepréselt papír zsebkendők.

– Miért nem tudod összeszedni? – förmedt rá a gyerekekre. – Úgy néz ki itt minden, mint egy disznóól.

– Nádhas vagyok, nem ládod? – felelte panaszos ingerültséggel a fiú.

– Talán néha idejében elaludhatnál, akkor nem lennél annyit beteg. Aludj most már.

– Azért vagyok bedeg, mert megint megáztam. Nem volt benne az esernyő a táskámban.

– És ezt miért *nekem* mondd? Nekem kellene talán a te táskádról gondoskodni? Ennyi önállóság sincs benned?

– Most mit ugrálsz? Kértem én valamit tőled? Soha nem vagy itthon.

– Ezt a lemezt hagyjátok, rendben?

Megint érezte ujjaiiban az idegességet, amit már csak a veréssel lehetett úgy-ahogy szétoszlatni.

– Minden kellene, de azért ne menjek el dolgozni? Mit képzelsz, hogy megy ez? Nem jókedvemből dolgozom annyit, hanem hogy pénz legyen. Pénz! Érted?

A gyerek megvetően elhúzta a száját, egyet mordult, de nem válaszolt. Elővett egy papír zsebkendőt, és kifújta az orrát. Mielőtt kiment volna a szobából, megállapította, hogy a fiút nagyon elkapta a nátha, a fél szeme teljesen be volt dagadva. Közben határozottan rácsapott a lámpa kapcsolójára, s azonnal sötét lett a szobában. A fiú felháborodottan felkiáltott, s erre ő kicsit lágyabbra vette a hangját.

– Aludjál. Az már fél gyógyulás.

Nem takargattam be, nem tettem tenyerem a homlokára, hogy megtudjam, lázas-e. „Kértem én valamit tőled?“, ezt kérdezte. *Kitől kérne, ugyan kitől is?*

Különös volt ez a mai nap. Máskor abban a pillanatban, ahogy becsukta a garázs ajtaját és kihajtott a hajnalban még néptelen utcán, sikerült kilépnie az otthoni történésekből. A család minden apró megnyilvánulása lezárult, mintha azt is le tudta volna csapni, mint egy villanykapcsolót. Rávágni erősen a kapcsolóra, aztán a nyüzsgés, a civakodások, az egymás iránti ilyen-olyan megnyilvánulások mind elsötétednek. Nem marad más, mint a munka.

Ám ezen a napon nem volt képes leütni a kapcsolót, fejében szüntelen az otthoni dolgok forogtak. Időnként úgy rémlett, hogy megpuszította a kicsit, mielőtt kiment volna a szobából, és átölelte a fiút, mielőtt lekapcsolta volna a villanyt. Tenyere szinte érezte bőrük, hajuk simaságát, bársonyosságát, a meleget, amit az egyik test a másiknak átad.

Ezen a napon a család szinte ünnepélyes módon lefoglalta azt a helyet, ami máskor a munkáé szokott lenni. Pedig reggel sem ment be a gyerekekhez. Az idegessége éppúgy tartotta magát benne ezen a sötét hajnalon, mint a fáradtság, csak éppen egy másfajta, a bágyadtabb, az összetörtebb. Nem, nem ment be a gyerekekhez hajnalban. Ha bemegy hozzájuk, lehet, hogy képtelen lett volna beülni az autóba és kihajtani a néptelen utcán. Lehet, hogy befeküdt volna melléjük, óvni testük melegét.

Egész nap borzongott.

A munka nem volt jó, a munka szükséges volt. Beletanult abba, hogy beszélni tudjon termékekről, amelyekhez semmi köze, hogy azt a látszatot keltse, mintha teljes meggyőződésből dicsérné fel őket. Megtanulta, hogyan kell úgy fellépni, hogy felülkerüljön a tárgyalás során. Megtanulta azt is, hogy ne gondoljon a rengeteg veszélyre, ami az autóval érheti. Csak menni száz, kétszáz, háromszáz kilométereket, és azon gondolkodni, hogyan sózhatja el még többet a termékekből. Mert a főnökkel szemben nem lehetett semmiféle módszert kitalálni. A főnökön nem lehetett felülke-rekedni. Amíg nyomta a gázt és ki-be ugrált a kocsik közötti réseken, a fülében a főnök elégedetlen pattogása, majd az egyre erősödő ordítás úgy hatott, mintha be akarná magát rágni azon az idegesítő, fülre akasztott

készüléken át az agyába, át a hallójáraton, a fül üregébe, aztán az idegpályákon végigsurrogva, zizegve el, valahova az agytekervények legmélyebbikébe.

– Azt mondják, már nemcsak reggel sír a gyerek. Sokat sír napközben is.

Ezzel kezdte a férje. Hát persze, ez is a gyötrés része, gondolta akkor, és ismét előntötte az ingerültség.

– Ezt most úgy mondod, mintha tehetnék róla – válaszolta cseppet sem barátságosan, pedig nem volt kedve veszekedni, s tudta, hogy egy ilyen válasz másra nem jó, mint elmérgesedett vitát kiváltani.

Férje arca elfelhősödött, látszott, hogy sokféle válasz eszébe jutott, s most nagy önuralmába került, hogy visszafogott legyen a következő mondata. Végül kérlelően szelídre sikerült.

– Mindannyiunknak jobb lenne, ha nem dolgoznál annyit.

Sejtette, mi fog következni, s előre felháborodott. Mondj fel, dolgozz másutt, vagy eltartalak és ne dolgozz, ezernyi lehetősége a lehetetlenségnek.

– Mégis hogy képzeled?

– Jóska azt mondja, visszavenne maga mellé. Felszabadult egy hely a cégnél. Mégsem kellene annyit eljárnod, még ha nincs is akkora fizetés.

– Látom, nem tudod felfogni...

Egy kicsit elakadt. Hirtelen annyi minden eszébe jutott, amit felsorolhatna. Mit is hozhatna fel az érzelmi okok ellenében? Mennyi időbe telt, amíg kivívott némi elismerést. De elismerte-e egyáltalán a főnöke? S hogy mekkora ügyfélkört épített ki. De vajon hűségese-e hozzá ez az ügyfélkör? S hogy kell a sok pénz, nagyon sok pénz, mert itt a ház, az autók, a gyerekek...

– Nem tudod felfogni, hogy nekem is van szakmai önérzetem?

A férje arca nyílt megvetést árult el.

– Szakmai önérzet, mi? – ízlelgette magában, mint egy nagyon keserű, undort keltő pirulát. – Elférünk még mi emellett?

Ő magáról elfeledkezve borzolta a haját ingerültségében.

– Milyen kérdés ez? Hát persze. Ti vagytok a legfontosabbak. De mit kell állandóan piszkálni? Fáradt vagyok. Tudod, mennyit dolgoztam ma? Még meg kell csinálnom az adminisztrációt. Ki vagyok purcanva, érted?

– Azt látom – felelte erre keserűen a férje. Arcán megvetés, türelmetlenség, kiábrándult szomorúság tükröződött.

Ma útközben hányszor felmerült szeme előtt ez az arc! Ez a tekintet! Az út menti akácok és a kökénybokrok hullámzása. Megvetés, türelmetlenség, megvetés, szomorúság. Kielégületlenség. Szeretlenség. Megvetés. Akác, akác, kökény. Gaz.

Szürke az ég. Boldogtalan szürke. Hol találja meg Istent ebben a szürke kifejezéstelenségben? Hol látja meg a melegítő fényt, azt a megnyugvást, ami vérével lassan csorog?

Ti vagytok a legfontosabbak. Ezt mondta, és úgy hangzott, mint egy hazugság. Mik azok az indulatok, amik elferdítenek minden igazságot? Ti... vagytok... a legfontosabbak. Szavak, amelyek úgy hangzanak, mint egy szemrehányás, mint egy kicsikart, meggyőződés nélkül kikínlódott bűnvallás. Bűnvallás...

Nem takartalak be benneteket. Nem adtam puha csókot a fejetek búbjára, a nyakatok hajlatába, a félig elnyílt szátok tövébe. Nem suttogtam gyöngéd szavakat. Nem ellenőriztem álmotokat. Mint ahogy nappalotokat sem ügyeltem.

Amikor terhes maradt a kicsivel, kétségbeesett kapcsolással próbálta rendbe hozni az életét. Akkor már itt dolgozott, ennél a cégnél. Amikor a főnök végigmérte hatalmas pocakját, földagadt arcát, bokáját, csuklóját, daccal nézett vissza, és nem kért kegyelmet.

– Megijednek tőled az ügyfelek.

Ezt mondta a főnök, és volt benne igazság. Akkoriban jóval kevesebbet adott el, viszont sokkal több emberi beszélgetésben volt része. Bezzeg, amikor megszületett a kicsi, senki nem érdeklődött, hogy bírja-e az érzelmi elválasztást? Nem fáj-e éppen annyira, mint az elválasztás a mellőtől, az a feszülés, lüktető duzzadás, amikor egyetlen érintés is a robbanás fájdalmát ígéri? Ezt senki nem tudakolta. Terhességét elfelejtették, kit érdekelt, hogy annak következménye egy gyerek, amelyik már nemcsak belülről rúg, de sír, követel, állandó figyelmet igényel?

Magával vihette volna mindenhol. Betehette volna a gyerekülésbe. Ha kiszáll, elrejtette volna a kabátja alatt. Senki észre sem veszi. Szoptathatta volna. Félreáll, valami poros mellékúton kiveszi a gyereket az ülésből, az ölébe fekteti, s míg szopik, ő magába zárja a tájat, a lágy napsütést, a bogarak neszezését. A kicsi hangos nyeldekléssel, jóleső nyögéssel szopott volna.

Zavarta volna. Nem lehetett volna elérni a főnök által megkívánt normát. Nem lehetett volna vezetni tőle.

A régi cégnél otthon négy előtt eljöhett volna. Figyelembe veszik, hogy el kell menni, felszedni a gyereket. Persze, a lakást kicserélték erre a házra. Most, a távolian szürke ég szemrehányóan tekint vissza. Mintha a pénz nem lenne elég kifogás. Mintha ez is csak hazugság lenne.

Honnan jött előző este a feltartóztathatatlan idegesség? Minden este előjött, mint egy furcsa program, mint a zene a rádióban, hol erősebben, hol enyhébben. Ritmus, feszítő ritmus, pa-pam, pa-pam, szétszakadok, pa-pam. Belerontott ez a ritmus a nyugalomba, szétpisz-

kolta a tisztaságot. Abban a pillanatban, amikor az ütközés történt, akkor látta ezt a teljes tisztaságot, és látta már, igen, nem érezte, hanem látta szemével ezt a nyugalmat. Ám tudta, hogy mind csak álom volt. A valóság ott volt a pofonban, amivel megütötte a kicsit.

Vajon mivel tölti kamasz fia ilyenkor a napját? Előző este náthásan, bedagadt szemmel olvasott. Mit olvashatott? Meg kellett volna kérdezni tőle.

Csicsija, bubája... el-ment a mamá-ja...

Az ég már nem szürke, inkább lilás. A vér édeskés szagától nem érzi a fű illatát. Pedig itt borzolódnak feje alatt a fűszálak, az apró gyomok. Egy kicsit arrébb akác és kökény. Akác, akác, kökény. Szeme egyre többször lecsukódik. Nem érez fájdalmat. Csak annyit érez, hogy hamarosan belefolyik az álomba, hiába akarná felidézni magában az elmúlt estét, a más estét. A nappalokat.

Ti vagytok a legfontosabbak. Tetszik a könny? Csicsija, bubája... el-ment a mamá-ja...

Forrón lüktet ki a vér a füle mögül. Legalább ráfolyik arra a lehetetlen készülékre, amiből a főnök szokott kifelé ordibálni. Benedvesedik és elromlik. Zárlatos lesz. Meghal.

Nem, nem akarta, hogy így maradjon minden, a szürke ég alatt, oly messze Istentől. Erő kellene, felállni, arrébb mászni, letörölni ezt a vérpatakat az arcáról. Élni kellene. Otthon várják. Várják? *Kértem én tőled valamit?*

A szavak mindig hazudnak. Elég kellene legyen a simogatás, a mosoly, egy lehelet, amiből melegség árad a másik felé. De mi van akkor, ha még a mozdulat sem igaz, ha az is gyűlöletté, veréssé válik, pedig nem annak szánták?

El-ment a mamá-ja. Hoz neki szala-got...

Úgy megy bele az álomba, mint a kicsi. Sírt egy darabig, aztán nyugtalan, feszült álomba merült. Most belepatkzik az álomba. A vér csöpög, rá a gazra, a fűre, a telefonra, a roncsdarabokra. *El...ment... El... ment...Fű... gaz... fű... gaz... fémszilánk.*

Ti... vagytok a... legfontosabbak. Milyen hazug ez így! Ti vagytok a fű, a gaz, ti vagytok a fémszilánk, ti vagytok a rubinfényű, édeskés illatú vér, ami csurog, csurog lefelé a fülemnél. Most túrném, ha mellettem fészkelődnétek. Még át is ölelnétek benneteket engesztelésül. Most túrném ellenem feszülő akaratosokat.

Pedig fű, virág, gaz, fémszilánk asszonya és anyja leszek itt. Belecsurgok a földbe. Csak ne néznétek olyan szemrehányóan, mert nincs erőm visszamenni hozzátok. Csak az ég ne nézne úgy rám, hogy láthassam önmagamat benne, mint egy tükörben.

A felhők átfolytak lilába, valószínűtlen lilába. Nem tudott már felnézni, le kellett hunynia a szemét. Szemhéja mögött elült a nyugtalansága, s nem maradt utána más, mint a hiány.

Jelenet